

Izobrazba odvjetnika o pravu EU-a u Njemačkoj
Nadležno tijelo koje je dostavilo odgovore: Njemačka savezna odvjetnička komora
(Bundesrechtsanwaltskammer)
i Njemačka odvjetnička komora (Deutscher Anwaltverein)

OPIS NACIONALNOG SUSTAVA IZOBRAZBE ODVJETNIKA u Njemačkoj	
1. Pristup struci	
Visoko obrazovanje/sveučilišno obrazovanje	DA
Obvezna je diploma pravnog fakulteta	NE Za obavljanje zanimanja odvjetnika nije nužna sveučilišna diploma, ali studenti prava moraju polagati ispit koji organizira država (vidjeti u nastavku) kada završe sveučilišni studij (4 godine). Dio ispita iz posebnog područja prava (koji biraju sudionici) organizira i provodi sveučilište. On čini 30 % ispita, ali u praksi se više pozornosti posvećuje ocjenama dobivenima na državnom ispitu iz obveznih područja prava.
Postupci za ostvarivanje statusa odvjetnika:	<ul style="list-style-type: none"> • Prvi državni ispit (Erstes Staatsexamen) (nakon završetka sveučilišnog studija) koji organizira Justizprüfungsamt, tijelo državne uprave zaduženo za pravosuđe, u kojem je sadržan sveučilišni dio (vidjeti prethodni tekst), • završena dvogodišnja početna izobrazba za sve pravosudne struke, koju organizira država (žalbeni sudovi). Kada postoji veliki interes za odvjetničku struku, zbog ograničenih sposobnosti izobrazbe, kandidati će možda morati čekati 1 godinu nakon 1. državnog ispita prije početka razdoblja početne izobrazbe, • drugi državni ispit (Zweites Staatsexamen) koji organizira Justizprüfungsamt • upis u odvjetničku komoru, • podnositelji zahtjeva „Morgenbesser“, ali oni moraju imati slične kvalifikacije. <p>U Njemačkoj ne postoji pravna diploma kao u drugim državama, ali mora biti završen sveučilišni studij i na kraju razdoblja studiranja student mora diplomirati iz određenog područja. No taj ispit čini samo 30 %. Da bi postali odvjetnici, kandidati moraju položiti 1. državni ispit i kasnije 2. državni ispit. Uobičajeno trajanje sveučilišnoga studija, uključujući 1. državni ispit, jest 9 semestara (4 i pol godine). Pisani dio 1. državnog ispita najteži je dio i postotak onih koji ga ne uspiju položiti iznosi do 30 %. Sastoji se gotovo isključivo rješavanja pravno teških predmeta (uglavnom iz materijalnog prava) koji su predstavljeni kratkom pričom.</p> <p>Kada uspješno položi 1. državni ispit, kandidat mora proći dvogodišnji vježbenički staž („Referendariat“), koji je isti za sva buduća pravosudna zanimanja. Vježbenički staž organiziraju i većinom financiraju savezne države.</p> <p>Kada završi vježbenički staž, kandidat mora položiti 2. državni ispit. Taj ispit uspije položiti veći broj kandidata nego u slučaju 1. državnog ispita. Pisani se dio sastoji od izrade presuda, optužnica, podnesaka u pravnim postupcima ili nacрта ugovora za složene slučajeve koji se predstavljaju u obliku kratkih akata. Kada uspješno položi 2. državni ispit, vježbenik može postati odvjetnik.</p>

Alternativni način pristupa zanimanju:		Nema alternativnih načina pristupa zanimanju
2. Izobrazba za vrijeme početnog razdoblja		
Postoji li razdoblje početne izobrazbe?	DA	16 saveznih država od kojih svaka ima vlastitu pravnu osnovu s razlikama većinom u pogledu razdoblja provedenih u raznim zanimanjima.
Obvezno	DA	Propisano trajanje: 2 godine („Referendariat”)
Vrste struktura odgovornih za organizaciju početne izobrazbe		<ul style="list-style-type: none"> • odvjetnička komora (surađuje sa žalbenim sudom u organizaciji dijela koji se odnosi na odvjetničku struku) • javno tijelo (žalbeni sudovi organiziraju dvogodišnje početnu izobrazbu nakon 1. državnog ispita)
Vrsta početne izobrazbe		<ul style="list-style-type: none"> • Pravna izobrazba s posebnim kurikulumom koji je zajednički svim odvjetničkim vježbenicima • izobrazba iz vještina izvan pravne struke • izobrazba iz pravnih vještina • brojni teoretski tečajevi koje treba pohađati
Kvalifikacijski ispit / provjera prije početne izobrazbe	DA	Kandidati moraju položiti 1. državni ispit prije početka razdoblja početne izobrazbe.
Utvrđeni kurikulum za vrijeme početne izobrazbe	DA	Svaka savezna država ima vlastiti kurikulum za odvjetničke vježbenike.
Posebnosti u vezi s pravom EU-a i jezičnom izobrazbom:	DA	<p>Pravna osnova:</p> <p>Njemački zakon o pravosuđu Deutsches Richterergesetz: U odjeljku 5.a stavku 2. trećoj rečenici propisano je da za vrijeme studija „obvezni predmeti obuhvaćaju ključna područja građanskog prava, kaznenog prava, javnog prava i postupovnog prava, uključujući poveznice s europskim pravom [...]”</p> <p>Razbolje početne izobrazbe ovisi o državi u kojoj kandidat pohađa početnu izobrazbu.</p> <p>Prvi državni ispit: Savezne države odgovorne su za sadržaj ispita, ali u svima su dio ispita osnove prava EU-a.</p> <p>Drugi državni ispit: U svim saveznim državama ispit uključuje osnovno znanje o pravu EU-a (aspekti prava EU-a u građanskom, kaznenom i upravnom pravu).</p> <p>Općenito pravo EU-a može biti pokriveno u najmanje zad-</p>

		nja 3 mjeseca razdoblja početne izobrazbe (područje specijalizacije).
Početna izobrazba podijeljena na različite faze	DA	Dvogodišnje razdoblje sastoji se od 5 dijelova izobrazbe na radnom mjestu od kojih svaki traje najmanje 3 mjeseca: izobrazba sa sućem građanskog prava, izobrazba s državnim odvjetnikom (ili sućem kaznenog prava), izobrazba u administrativnom uredu, najmanje 9 mjeseci izobrazbe s odvjetnikom, izobrazba po osobnom izboru kandidata. Izobrazba na radnom mjestu dopunjena je teoretskim tečajevima koji su većinom usmjereni na postupno ili stručno pravo u trajanju od barem pola dana tjedno
Ocjenjivanje/ispit nakon početne izobrazbe	DA	Na kraju razdoblja početne izobrazbe (18 – 21 mjesec nakon početka) kandidat mora položiti pisani ispit i usmeni ispit. Oba dijela organizira i provodi Justizprüfungsamt. Justizprüfungsamt je državno tijelo koje je nadležno za sve ispite koje mora položiti student prava ili Referendar (odvjetnički vježbenik).

3. Sustav trajne izobrazbe / specijalizacije

Razlika između trajne izobrazbe / specijalizacije	DA	
Obveze u vezi s trajnom izobrazbom / specijalizacijom	DA	Obvezna izobrazba u skladu sa saveznim pravom (Savezni zakon o odvjetnicima (§ 43.a stavak 4. – na njemačkom: Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO)) i u članku 15. Fachanwaltsordnung (FAO))
Obveze u vezi s učenjem stranih jezika		Nema obveza, ali tečajevi stranih jezika uključeni su u kurikulum sveučilišta.
Obveze u vezi sa sadržajem prava EU-a u odnosu na trajnu izobrazbu / specijalizaciju	DA	Znanje o pravu EU-a nužno je za specijalizaciju kao „ Fachanwalt ” (specijalizirani odvjetnik) (vidjeti članak 2. stavak 3.) Fachanwaltsordnung (FAO)). Pravo EU-a uključeno je u obveze izobrazbe „ Fachanwältea ” (najmanje 10 sati godišnje). Također postoji mnoštvo tečajeva sa sadržajem prava EU-a, npr. obiteljsko pravo, nasljedno pravo, porezno pravo, distribucijsko pravo, stečajno pravo, izrada ugovora itd. Pravna osnova: <ul style="list-style-type: none"> • Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO) • Fachanwaltsordnung (FAO) • trajna izobrazba: članak 43.a stavak 6. BRAO-a • izobrazba iz prava EU-a: članak 14. ff. FAO (npr. § 14m FAO) <p>Bundesrechtsanwaltsordnungom (BRAO) su uređena sva pitanja općenito o odvjetnicima, dok su u Fachanwaltsordnungu (FAO) propisana pravila o specijalizaciji odvjetnika i o kvalifikacijama koje odvjetnik mora imati kada želi postati specijalizirani odvjetnik („Fachanwalt”).</p>

4. Akreditacijski sustavi i pružatelji izobrazbe

Mogućnost/zahjev za akreditaciju	U Njemačkoj ne postoji formalni akreditacijski sustav. Stoga postoji mnogo pružatelja tečajeva izobrazbe. Tečajevi pružatelja prihvaćaju se ako tečajevi ispunjuju kriterije u skladu s Fachanwaltsordnungom (moraju biti ispunjeni uvjeti sadržaja i vremena).	
Broj pružatelja izobrazbe koji nude aktivnosti trajne izobrazbe	Odvjetnička komora nema podatke o točnom broju pružatelja izobrazbe u Njemačkoj. Moguće je da postoji više do 50 pružatelja izobrazbe.	
Vrsta pružatelja izobrazbe koji nude aktivnosti trajne izobrazbe	<ul style="list-style-type: none"> • Odvjetnička komora • organizacija kojom upravlja odvjetnička komora ili koju je ona osnovala • privatni komercijalni pružatelj izobrazbe • privatni ili javni neprofitni pružatelj izobrazbe (vidjeti prethodni odjeljak „Mogućnost akreditacije”: pružateljima nije potrebna akreditacija).	
Broj pružatelja izobrazbe koji organiziraju aktivnosti izobrazbe kao pripreme za specijalizaciju	Broj pružatelja izobrazbe nije moguće navesti jer nije poznato koliko točno pružatelja izobrazbe postoji u Njemačkoj.	
Vrsta pružatelja izobrazbe koji osmišljavaju aktivnosti akreditacijske izobrazbe kao pripremu za specijalizaciju	Nemamo formalne akreditacije, ali pružatelji su izobrazbe sljedeći: <ul style="list-style-type: none"> • Odvjetničke komore i udruženja odvjetničkih komora • Deutsches Anwaltsinstitut (DAI), povezan s Njemačkom saveznom komorom (Bundesrechtsanwaltskammer - BRAK) • Deutsche AnwaltAkademie (DAA), povezana s Njemačkom odvjetničkom komorom (Deutscher Anwaltverein – DAV) • Privatni pružatelji izobrazbe • Fachhochschulen i pravni fakulteti. 	
Aktivnosti i metode		
Vrsta aktivnosti izobrazbe koje su prihvaćene u skladu s obvezama trajne izobrazbe ili specijalizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Pohađanje tečajeva izobrazbe • pohađanje tečajeva učenja na daljinu • pohađanje modula e-učenja • gledanje webinara • pohađanje aktivnosti mješovitog učenja • pohađanje konferencija u svrhu izobrazbe • sudjelovanje u aktivnostima izobrazbe kao predavač ili nastavnik • pisanje/objava 	Sudjelovanje u aktivnostima izobrazbe u drugoj državi članici: Da , one se mogu ubrajati u obveze izobrazbe.
5. Nadzor aktivnosti izobrazbe		
Organizacije uključene u nadzor aktivnosti trajne izobrazbe	Regionalne komore, DAI (Deutsches Anwaltsinstitut) i DAA (Deutsche AnwaltAkademie) glavni su pružatelji izobrazbe. Regionalne komore odgovorne su za trajnu izobrazbu specijaliziranih odvjetnika („Fachanwälte”).	
Postupak nadzora	Specijalizirani odvjetnici („Fachanwälte”) moraju dostaviti dokaz (potvrdu o sudjelovanju) da su sudjelovali u najmanje 10 sati izobrazbe godišnje. Regionalne komore provjeravaju ispunjuje li izobrazba propisane zahtjeve. Samo ako ih ona ispunjuje, odvjetnik može nastaviti nositi titulu „Fachanwalt” (specijalizirani odvjetnik).	